

SECTIO V.

De Scriptoribus Græcis ad
Philologiæ studium pertinenti-
bus.

CAP. I.

De Poëtis Græcis.

§. I.

CVM ad Philologiæ studium vel ma-
xime pertineat, scriptores Græcos,
utpote omnium fere artium & scientia-
rum, si non inventores, doctores ta-
men eximios nosse; studiosæ juventuti
non ingrati rem facturum existi-
mavi, si hic quasi eorum, qui celebri-
ores sunt, indicem exhiberem. Satis e-
nim constat, adolescentes, quibus curta
suppellex litteraria est, sæpe Græcos
autores, unde Latini sapientiam suam
primum hauserunt, ignorare. Itaque
illos, & quidem præcipuos, in eorum
gratiam, in *quinque* velut *classes* dispe-
scam:

scam: ut quisque pro studiorum scopo, inde petere, quæ illi inserviunt forte, queat.

§. 2.

Sint ergo pro diverso eorum genere, quinque classes: *Prima* est Poëtarum: *Secunda* Historicorum: *Tertia* Oratorum: *Quarta* Philosophorum: *Quinta* Theologorum Græcorum inter Christianos maxime celebrium. Cum autem aliquos omiserim, eruditi & cordati lectores meminerint, me hic non perfectam bibliothecam concinnare voluisse.

§. 3.

Ad *primam* igitur *classem* referimus *Poëtas*; quippe qui inter Græcos antiquissimi sapientiæ magistri habiti sunt, historiam antiquam cum philosophia fabulis involventes: ut juvenus illorum svavitatem aut numerorum jucunditate allecta, magis sapientiæ studium sectaretur. Hos secundum diversa carminis genera iterum in *Heroicos*,

H 2 Tragi-

Tragicos, Comicos, Lyricos & Epigrammatarios distingvemus.

S. 4.

Heroici carminis Poëtæ, qui extant, viginti numerantur. *Homerus, Hesiodus, Orpheus, Callimachus, Aratus, Nicander, Theocritus, Moschus, Bion, Dionysius, Coluthus, Tryphiodorus, Musæus, Theognis, Phocylides, Pythagoras*, qui autor carminum aureorum habetur, *Apollonius, Rhodius, Oppianus, Cointus Smyrneus, & Nonnus*. Hos, si Nonnum excipias, gentiles omnes, uno volumine comprehensos, *Jacobus Lectius Aureliæ Allobrogum* anno 1606, edidit.

S. 5.

Tragici Poëtæ, juxta *Diomedem*, libr. 3. a τῶν ὀδῶν & ὀδῶν sic appellati, tres celebrantur, qui Oratione gravi metrica, exitum infelicem illustris fortunæ descripserunt; ut *Sophocles, Euripides, & Æschylus*, principes scilicet *Tragœdiæ veteris*. *Sophocles* cum Scho-

Scholiaste Græco Francof. 1555. *Euripides* cum Scholiaste Græco Brodæi Steph. 1602. *Æschylus* cum Scholiaste Græco Petri Victorii 1557. impressi fuerunt.

§. 6.

Inter *Comicos*, qui supersunt, *Aristophanes*, Poëta Ἀριστοφάνης excellit. Prodiit cum Scholiaste Græco Basileæ, 1547. Huic a nonnullis jungitur *Ezekielis*, Poëta ut videtur Christianus, qui Hebræorum ἐξαιγυπτῶν seu eductionem ex Ægypto, carmine complexus est comicis usitato. Sed hoc integrum non amplius habemus. *Lyrici* vero carminis autores multi adhuc extant: ut *Pindarus*, *Alceus*, *Sappho*, *Stesichorus*, *Ibycus*, *Aracreon*, *Bacchylides*, *Simonides*, *Alcman*, *Archilochus*, *Melanippides*, *Telestes*, *Pratinus*, *Erinna Lesbia*, *Alpheus Mitylæus*, *Julianus Ægyptius*, *Theocritus* & *Lycophron*. v. H. Stephani librum, quo *Lyricos* præcipuos complectitur, Parisiis anno 1600. editum,

tum, & volumen *Poëtarum Græcorum veterum tom. II.* Colonix Allobrogum anno 1614. typis *Petri de la Roniere* exscriptum. *Athenaus* quidem in libris *Dipnosophistarum*, *Suidas* in *Lexico*, & *Vossius* in libro de *Poëtis Græcis*, plures allegant; sed quia eorum libri aut carmina integra non supersunt amplius, nolo eorum nomina hic recensere. *Fulvius Ursinus Romanus* Antverpiæ anno 1568. carmina novem illustrium *Fœminarum Græcarum* edidit, ut *Sapphus*, *Erinna*, *Myris*, *Myrtidis*, *Corinna*, *Telefille*, *Praxilla*, *Nossidis* & *Anyta*. Quæ carminum mixti generis tantum fragmenta sunt.

§. 7.

Epigrammatum Græcorum scriptores varii, & pæne multi sunt. Quos *Heinricus Stephanus* cum annotationibus uno opere, certe erudito, & propter varietatem svavissimo complexus est. Vocatur a quibusdam *Anthologia Græca*: quia instar horti cujusdam, diversis,

diversis, pulcherrimis suavissimisqve exornatum est floribus. Prodiit Francofurti ex officina *Wechelii*, anno 1600. confer citatum tom. II. Poëtar. Græc. fol. 494. seqq.

§. 8.

Gentilibus Poëtis Græcis subjungimus *Christianos* celebriores, non minus ob elegantiam, quam pietatem æstimandos atqve legendos. Tales sunt *Nonnus* in *Metaphrasi* in *Johannem*, *Apollinaris* in *Metaphrasi* Psalmorum, *Synesius* in *Hymnis*, *Gregorius Nazianzenus* in carminibus sacris, *Amphilochius* in carmine Jambico ad *Seleucum*, (*quoniam scripturæ libri sint legendi*,) a nobis seorsim edito; *Job. Damascenus* in hymnis variis; *Phile*, de Animalium proprietate; *Georgius Pisides* de Mundi opificio. *Job. Tzeizes*, in libro variarum historiarum versibus politicis constante; *Clemens Alexandrinus* in hymno in Christum Servatorem; *Simcon Metaphrastes* in Jambicis

cis trimetris. *Cyrus Theodorus* in Epigrammatibus, quibus omnia utriusque Testamenti capita felicissime comprehendit; & alii, quorum ætatem & Scripta *Vossius* libro jam allegato, & qui hunc secutus est, *Gallus, Dominus de le Ferre*, in libello Gallico de vitis poetarum Græcorum, Lutetiæ Parisiorum anno 1665. publicato, recensuerunt.

CAP. II.

De Historicis Græcis.

§. 1.

Magnus est Græcorum historicorum numerus, quem apud *Gerb. Job. Vossium*, eorum vitas & libros recensentem, legas. Nos præcipuos tantum allegabimus, qui ob culturam Græcæ lingvæ & comparandam rerum civilium & ecclesiasticarum peritiam, evolvi præcipue merentur.

§. 2.

Primus & antiquissimus, qui hodie extant,

extant, historicus inter Græcos est *Herodotus*, qui *Darii Hystaspidae*, *Xerxis* & *Artaxerxis* temporibus floruit, ac novem libros *Musarum* nominibus distinctos composuit. Dictioni, qua utitur, inest, ut *Dio* loquitur, ἀνείμενον καὶ τὸ γλυκὺ τῆς ἐπαγγελίας, h. e. remissa & dulcis oratio. Quam ob causam *Athenæo* l. III. audit, μελιγχευς h. e. mellifluus. Typis excusus est *Francofurti* anno 1608. & *Londini* 1679.

S. 3.

Herodotum excipit *Thucydides*, qui bello *Peloponnesiaco* interfuit, ac *Herodoti* exemplo excitatus, animum ad scribendum historiam istius belli adplicuit. Hic, *Ciceronis* libr. II. de *Oratore* sententia, omnes dicendi artificio facile vincit: ut verborum prope numerum sententiarum numero consequatur: ita porro verbis aptus, & pressus, ut nescias, utrum res oratione, an verba sententiis illustrentur. Deinde

de cum illum Herodoto comparat; hunc ait, sedati instar amnis labi; Thucydidem vero incitatiorem ferri, & de bellicis rebus canere etiam quodammodo bellicum. Non dissimile est *Fab. Quintiliani l. X. c. i.* de eodem iudicium. Paulo tamen obscurior videtur, quia, ut apud Latinos *Cornelius Tacitus*, subtilis, acutus, brevis & ob crebras sententias præfractior.

S. 4.

Ducem belli, sed historicum sequitur proxime dux belli, philosophus & historicus insignis, *Xenophon*, Grylli filius. Qui cum Cyro, bello ei, quod cum fratre Artaxerxe Mnemone gessit, interfuit, ac decem millia hominum in bello rexit. Quod ex libro ejus, qui *Κύρου ἀνάβασις* nuncupatur, intelligere est. In libro *ἑλληνικῶν* continuat Thucydidis de rebus Græcorum historiam. Scripsit etiam *Κύρου παρδείαν*, quam *Cicero* in *Bruto*, *Cyrivitam*

tam & disciplinam vocat; in qua ide-
am boni principis delineat. Ut grati-
am rependeret Lacedæmoniis, qui
ipsum receperant exulem, commenta-
riolum de *Republ. Lacedæmoniorum*
composuit. Ob styli puritatem, bo-
nitatem ac elegantiam, Julio Cæsari
comparatur; nisi quod Cæsar aliquan-
do gravior, hic vero svavior sit. Ideo
Cicero in Oratore ait, sermonem ejus ef-
se melle dulciorem, Musasque ore ejus
locutas esse. Et apud *Laërtium*, in
vita Xenophontis, Musa Attica vocatur.
Dio Chrysostomus orat. de dicendi exer-
citio, ad eum lectitandum serio adhor-
tatur, inprimis Civilis prudentiæ stu-
diosos.

S. 5.

Xenophonti subjungimus *Polybium*
Megapolitanum, ἀνέρα πολυμαθῆ,
Scipioni Africano familiarem. Qui
cum tempore Ptolomæi Philometoris
inprimis floruisse, & deinde Romanum
venisset, Cornelius Scipio Africanus

H 6

eundem

eundem secum in Africam duxit, ejus consilio subinde usus. Hic Historiam καθολικὴν h. e. universalem scribere aggressus, duos εἰσαγωγικὰς præmittit: quibus tempora, a Roma per Gallos, Brenno duce, capta percurrit, cæteris libris XXXVIII. ex quibus quinque primi tantum integri ad nos pervenerunt, gesta annorum LIII. complexus est. In stylo ejus Dionysius Halicarnassensis incuriam minusque accuratam verborum comprehensionem notat. At vero id τῶ ἕτας ἰσοπυδασμένῳ ἄνδρῳ, ut *Strabo* loquitur, condonandum; quippe cui sufficit, τὸ ἔμπρακτον, καὶ τὸ ἀληθὲς τῶν ἐννοιῶν expressisse. Quare *Is. Casaubonus* in præfatione & notis, nec non *Bæclerus* ob civilem prudentiam magis, quam dictionis elegantiam, legendum esse censent. Prodiit Hanovix 1619. & Amstelodami ex recensione Clariss. Jac. Gronovii 1670,

§. 6.

Diodorus Siculus sequitur, qui Julii Cæsaris & Augusti ævo vixit, βιβλιοθήκην ἰσορικήν, sive, ut Aristophanis Scholiastes interpretatur, τῶν ἰσορῶν βιβλιοθήκην scripsit, quæ historiam universalem complecti voluit. Sed de libris ejus quadraginta supersunt tantum quindecim, & pauca apud Photium excerpta. *Bodinus* quidem stylium ejus arrodit; verum *Photius* in μυροβίβλω, cap. LXX. rectius censet, eum usum esse φερέσει σαφέι τε, καὶ αἰόμψω, καὶ ἰσορῆα μάλιστα πεπεπῶση, h. e. *dictione perspicua, nec nimium ornata, sed historiæ maxime convenienti.* Opera Diodori Rhodomannus Hanovix 1604. publicavit.

§. 7.

Eodem Augusti ævo floruit *Dionysius Halicarnassensis*: Qui ἀρχαιολογίαν Ῥωμαϊκὴν, h. e. *Antiquitatum Romanarum historiam* composuit, viginti libris constantem; de quibus hodie

H 7 — quinqu-

quindecim extant. *Scaliger* in Animadversionibus Eusebianis, in eo laudat ἀνεύθειαν in temporum annotatione, qva Livium superat. *Photius* styllum ejus vocat καίνοπρεπή, h. e. decoram habentem novitatem: item tribuit τὸ κομψὸν ἔργον λόγῳ h. e. elegantiam orationis.

§. 8.

Strabo, Cnossio, urbe Cretensi, oriundus, tempore Tiberii floruit & libros Geographico-historicos elaboravit doctissimos, a Casaubono emendate editos. Qui ad veterum historiam intelligendam adprime faciunt. Dictione, qva in Geographia laudata utitur, satis pura & tanto historico digna est. Huic jungimus *Ptolomeum*, cujus *Geographia* cum tabulis Mercatoris Francofurti 1618. impressa est.

§. 9.

Post gentiles historicos jam recensitos, & quidem excellentiores jam memoratos, hic inseri meretur *Flavius Josephus*,

sephus, Matthathiaë filius, ex Hasmonæorum sive Maccabæorum stirpe ortus. Hic VII. libros de B. Judaico & XX. libros *Antiquitat. Jud.* nec non libros II. contra *Apionem*, judaicam gentem vituperantem, composuit. *Hieronymus*, libello ad Eustachium de custodia virginitatis, Græcum Livium nominat. Nam censente *Photio cap. 47.* stylus ejus candidus, purus, elegans ac jucundus, & in concionibus etiam disertus est.

§. IO.

Succedat *Plutarchus Cheronensis*, natione Bœotus, sub Cæsare Claudio natus, sed sub Domitiano inclarescens, & qui a Trajano dignitate ornatus fuit consulari, vir undiqvaque doctissimus, philosophus, orator & historicus inter gentiles summus. Hinc *Eunapio in præfat. de Vitis Sophistarum* θεσπέσιος divinus, & τῆς φιλοσοφίας ἀπάσης Ἀφροδίτη καὶ λύρα, totius *Philosophia Venus ac Lyra.* Dictio ejus

ius quidem gravis, sed duriuscula; Propter multijugam tamen scientiam, præ omnibus legendus est Philologis. Opera ejus ex recensione Xylandri Francof. 1618. excusa prostant.

§. II.

Claudius Ælianus, licet in Italia natus, ita tamen Attice loquebatur, quam Attici Athenis, teste Philostrato. Quare *Μελίγλωσσος* vel *μελίφθογος* apud *Suidam* dicitur. Vixit Romæ Adriani Imperat. ætate. Præter *Tactica*, libros XVII. de *Animalibus*, & libros XIV. *ποικίλας ἱστορίας*, *varias historias* continentes scripsit. Stylus ejus in libris de *Animalibus* elegantior, quam in libris *ποικίλης ἱστορίας*. Quapropter suspicari licebit, extremam ab ipso manum operi non fuisse admotam.

§. 12.

Antonini Pii tempore *Appianus Alexandrinus* floruit. Qui *Historiam Romanam*, libris XXIV. complexus est.

est. Librorum divisionem & argumenta in præfatione, & Photius in *Bibliotheca* recenset. Hodie ex vasto opere supersunt *Punica*, *Syriaca*, *Parthica*, *Mithridatica*, *Iberica*, *Annibalica*, *illyrica*, de bellis civilibus libri V. & Celticorum fragmentum. Stylus, Photio judicante, est ἀπέριττον καὶ ἰχνός, h. e. minime redundans, sed tenuis. Multum Polybio & Plutarcho eum debere, viri docti observarunt. Typis Stephani Parisiis, anno 1592. & Amstelodami cum emendatione Alex. Tollii, 1670. impressus.

§. 13.

Diogenes Laërtius, qui vel sub Antoino Pio, vel paullo post vixit, X. libros de *vitis Philosophorum* composuit utilissimos; quippe ex quibus veterum Philosophorum sententias ac sectas cognoscere licet. Menagius, Gallus doctissimus, illos insigni commentario illustravit.

§. 14.

§. 14.

Sub M. Antonino Philosopho vixit *Polienus*, scriptor elegans ac argutus, qui octo libros *de prestantium ducum stratagematibus* composuit. Quos *Is. Casaubonus* primus Græce edit.

§. 15.

Hac ætate *Pausanias* quoque floruit. Qui X. libros *de Græciâ & ejus antiquitatibus* composuit historiæ legendæ utiles. Stylus quidem ejus languidior est, res tamen, quas describit, lectu oppido dignæ sunt. Typis Hanoviæ 1613. impressus fuit.

§. 16.

Non omittendus est *Athenæus Naucratica*, Grammaticus & Polyhistor maximus. Qui *Commodo & Pertinace* imperantibus, claruit, ac libros XII. *Δειπνοσοφιστών* elaboravit: qui philologiæ studiosis maxime, si Casauboni jungantur animadversiones, perutiles censentur. Commelinus illum anno 1598. edi-

edidit. Prodiit etiam Lugduni anno
1612.

§. 17.

ΣύγγρονⓄ Athenæo fuit *Lucianus Samosatensis*. Qui licet Epicuræ sectæ addictus ac irrisor Deorum hominumque extiterit; utilem tamen librum composuit, πῶς δὲ ἰσορίαν συγγράφειν; item, *historiam de Dea Syria, de vita Demonactis, de Casaribus & alia*. Dictione ejus pura & satis elegans habetur. Quare propter linguæ Græcæ puritatem vulgo commendari solet. Nuper cum notis variorum in Belgio prodiit; cum ante Salmurii 1619. publicatus esset.

§. 18.

Philostratus, jussu Juliæ τῆς βασιλίδος, h. e. uxoris Severi Augusti, Apolloniæ Tyanæi, qui famosus impostor ac Magus fuit, vitam elucubravit. *Eunapius* ait, hunc opus suum debuisse inscribere potius θεῶν εἰς ἀνθρώπους ἐπιδημίαν, quam Ἀπολλωνίῳ βίον. Stylo gaudet

gaudet svavi, perspicuo & eleganti. *V. Photii Biblioth. Sect. XLV.* Prodiit Parisiis 1608.

S. 19.

Dio Cassius Coccejanus Historiam Romanam LXXX, libris complexus, de quibus XXXIV. interiere, extantibus adhuc tantum XXV. qui incipiunt a Luculli gestis, ac desinunt in morte Claudii Cæsaris. Qui inde seqvebantur, etiam desiderantur. *Johannes Xiphelinus* tamen eorum ἐκλογὰς seu excerpta nobis servavit. *Photio* in *Biblioth. Sect. LXXI.* judice, stylus ejus grandis est, quippe qui in concionibus Thucydidem æmulari voluit. Typis Hanov. anno 1606. impressus fuit.

S. 20.

Eodem tempore Alexandri Mammeæ filii *Herodianus* floruit: Qui stylo eleganti, perspicuo ac tali plane, qualis historicum decet, octo libros historiarum condidit, exorsus ab

exces-

excessu M. Aurelii Antonini Philosophi.

§. 21.

Porphyrius, cujus vitam *Eunapius* descripsit, quidem inter Sophistas celebris est; sed tamen etiam locum inter historicos meretur; Quia Philosophorum vitas, teste *Cyrillo Alexandrino*, libr. 1. contra *Julianum*, scripsit. Extat adhuc vita *Pythagoræ*, quam sub nomine *Malchi* primum *Rittershusius* edidit. Quia Syrorum lingua *Porphyrius* dicebatur *Malchus*: *περφύρα* enim regibus propria erat, inde proles regia *περφύραγεννητο* dicebantur. Hunc *Porphyrium* primitus Christianum fuisse, sed postea religione hac deserta, paganum factum esse, *Augustinus* innuit. Stylo utitur Sophistis illo tempore usitato.

§. 22.

Inter Christianos historicos Græcos *Eusebius Pamphili* (ita ob amicitiam *Pamphili* martyris dictus) *Cæsareæ Palæsti-*

Iæstinae episcopus, vir ὁ πολυμαθὴς καὶ πολυίστορ: Qvi Chronica a condito mundo, ad annum Christi CCCXXVI. scripsit: item XX. libros ἀποδείξεως εὐαγγελικῆς, de quibus hodie X. tantum supersunt. In libris παρασκευαστικῆς ostendit origines historiae philosophicæ. Sed *historia Ecclesiastica libris X. constans, & libri IV. de vita Constantini M.* quibus Xenophontem in Cyropædia sua imitari voluit, maxime huc spectant, & a studiosis Theologiae evolvi merentur cum Valesii Annotati-
onibus.

S. 23.

Eusebio subjungimus *Socratem Scholasticum*, qvi historiam Ecclesiasticam Eusebii ad Theodosii Minoris tempora, septem libris continuavit, stylo usus non admodum splendido. Meliori dictione *Hermias Sozomenus, Salaminus Scholasticus* novem libros hist. eccl. adornavit. *Theodoretus*, Episcopus Cyrii eisdem temporibus historiam Eccle-

Ecclesiasticam condidit, de qua supersunt quinque libri. Stylum ejus *Photius*, *cod. XXI.* historiæ magis convenire judicat, quam istum, quo vel *Socrates*, vel *Hermias Sozomenus*, vel etiam *Evagrius Ponticus*, usi sunt.

§. 24.

Theodosii junioris tempore etiam *Zosimus*, comes & exadvocatus fisci vixit, qui VI. libros historiæ Romanæ reliquit, scriptor Christianis infestus. Dictione ejus, *Photio* iudice, brevis, perspicua, pura & sœvis est.

§. 25.

Olympiodorus, qui historiæ suarum libros Theodosio juniore dicavit, stylo, commentariis, non historiæ convenienti, usus. Quare & ipse libros suos ὑλην, sive *sylvam* aut historiæ materiam dixit. *Photius* excerpta ex commentariis illius exhibet. Fuerunt sequentibus temporibus & alii clari Græci scriptores, ut *Hesychius*, *Illustris Milesius*,

sus, *Procopius*, rhetor & historicus sub Justiniano celebris; *Agathias Scholasticus* dictus; *Evagrius Scholasticus* historię Ecclesiasticę scriptor non impositus, aliique, qui res Byzantinas descripsere. Hos præter Vossium, *Vir Cl. Martinus Hanckius* peculiari libro, *de Byzantinarum rerum scriptoribus* recenset. Nos, cum stylus horum, barbarie ingruente, quodammodo inquirari cœpit, nolimus heic illos longa serie adducere; cum nominati jam auctores ad excolendas Philologiam & historiam Græcam sufficere queant juveni, si *Jo. Meursii* libros de variis Græcorum rebus editos simul consulat. *Historie Romane Scriptores Græci* minores Francofurti in fol. 1590. impressi sunt.

CAP. III.

De Oratoribus Græcis.

§. I.

Princes Oratorum Græciæ *Demosthenes* & *Æschines* sunt: Quorum elogia & vitas Hieronymus Wolfius eorum operibus præmisit.

§. 2.

Demosthenes, qui Aristotelis *ὄργανον* fuit, & præceptoribus Isoerate, Platone & Isæo usus, in arte oratoria ac eloquentia ita profecit, ut pro summo Græciæ oratore haberetur. Plurimus in eo laudando passim Tullius; quippe quem sibi imitandum proposuerat. Hinc *Juvenalis* de illo Sat. X.

Sævus & illum

Exitus eripuit, quem mirabantur Athenæ,

Torrentem & pleni moderantem frenâ theatri.

Diis ille adversis genitus, fatoque sinistro,

I

Quærit

*Quem pater ardentis massæ fuligine lip-
pus*

*A carbone & forcipibus, gladiosque pa-
rante*

*Incude & luteo Vulcano, ad rhetora-
mist.*

*Plutarchus in vita ejus, 65. Orationes
ab eo scriptas refert. Quas Photius
maxima ex parte se legisse fatetur.
cod. 265. Biblioth. Athenienses ipsi
statuam cum hac inscriptione posue-
runt:*

ἔπει ἴσθη γνώμη ῥώμην Δημόθεις
εἶχες,
ὃ ποτ' αὖ Ἑλλήνων ἠρξεν Ἄρης Μα-
κεδῶν.

*Si magni vires animo Demosthenis æ-
quent,*

*Gracia non Macedum Marte subactâ
foret.*

S. 3.

*Æschines & ipse Atheniensis, De-
mosthenis æmulus, ejus orationes
tres extant, Charites Græcis, & aliquot
Episto-*

Epistolæ, Musæ dictæ. vid. *Laërtium* in vita *Æschinis*, ubi septem alios Oratores Græcos memorat, inter quos *Mitylenæus*, Flagellum Oratorum audiit.

§. 4.

Isocrates eodem tempore Athenis ob eloquentiam claruit, Orator suavis & numerosus in dicendo. Vitam ejus *Plutarchus* scripsit, quam *Hieronymus Wolfius* recensuit. *Suida* referente διὰ μὲν τῆς Φωνῆς τὴν ἀτονίαν καὶ ἀπαρρησίαν, δίκας ἔκ εἶπεν, h. e. propter vocis gracilitatem & verecundiam causas non egit: ἐδίδαξε δὲ πλείους, καὶ λόγους γέγραφε λβ. h. e. plurimos docuit & orationes scripsit XXXII. Vid. *Photii Biblioth. Cod. 260.*

§. 5.

Huic jungimus alios veteres Oratores Græcos *Lysiam*, *Andocidem*, *Isæum*, *Dinarchum*, *Antiphontem*, *Lycurgum*, *Herodem* & alios, quorum Orationes *Henricus Stephanus* uno volumine com-

prehensas edidit. *Plutarchus tom. II. opp.* vitas eorum recenset. Rhetores Græci omnes Venet. in fol. 1519. impressi sunt. Possunt huc etiam *Theonis Sophistæ Progymnasmata Lugduni Batavorum 1626.* edita referri.

§. 6.

Atque hi ex veteribus præcellunt. Post Christum vero natum, *Sophistæ* Græcorum, artem excoluerunt rhetoricam, ac cum philosophorum nomen eviluisset propter vitia, quibus scatebant, animum ad eloquentiam applicuerunt, revocantes pristinum Sophistarum nomen in lucem & usum meliorem. Rhetores enim appellabantur ac *Sophistæ*. Plurimorum vitas *Eunapius* & *Philostratus* memoriæ prodiderunt; ut veterum Philosophorum *Laërtius*; quos hic recensere nihil attinet; *Julianus* tamen imperatoris Ἐπαρβὰς Orationes, quæ in operibus ejus extant, propter styli Græci puritatem laudantur. Epistolarum Græcarum auto-

rec

DE ORATORIBVS GRÆCIS. 197

res XII. Parisiis 1605. typis exscripti sunt.

§. 7.

Sed cum Christiani simus, magis svaferim juvenibus, qui se Ecclesiasticæ cathedræ preparant, ut Oratores Græcos Christianos legant, quales sunt *Basilins Cæsariensis Episcopus*, *Gregorius Nyssenus*, frater Basilii, *Gregorius Nazianzenus*, & qui dicendi flumine omnes alios superat, *Johannes Chrysostramus*, Episcopus Constantinopolitanus, cujus Orationes quædam seorsim extant.

§. 8.

His tamen præmitti possunt *Justinè Martyris* & *Athenagoræ* Apologiæ pro Christianis exarata. Item *Theodoretis*, Cyrensis Episcopi, ἑλληνικῶν παιδημάτων θεραπευτικὴ ἢ εὐαγγελικῆς ἀληθείας ἐξ ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ἐπίγνωσις, quæ constat XII. Orationibus de argumentis Theologiæ Christianæ conscriptis.

CAP. IV.

De Philosophis Græcis.

§. 1.

INter Philosophos Græcos, qui super-
sunt, principes facile sunt *Plato &*
Aristoteles. Nam etsi ante hos duum-
viros in Græcia multi philosophiam
professi sunt; libri tamen eorum inter-
ciderunt.

§. 2.

Platonis Philosophia, quæ ex Hera-
clitica, Pythagorica & Socratica mixta
est, ut *Laërtius* in Platone refert; Dia-
logis comprehenditur. In quibus se-
dulo distingvendum, quæ *Platonis*,
quæ aliorum sit sententia. Suam in
persona Socratis vel *Timæi* proponit;
aliorum ex *Gorgiæ*, *Protagoræ* & alio-
rum. Multa illis, quorum nomine lo-
quitur, affingit. Hinc cum *Plato* co-
ram *Socrate* legisset, is *Lyfidæ* dixit,
ὡς πολλὰ μὲν κατὰ ψεύδεται νεανίσκῳ,
ut multa de me mentitur adolescens.

§. 3.

S. 3.

Diserte adeo Philosophiam tractavit, ut Jovem Platonis lingua usurum fuisse, si Græcè loqui vellet, vulgo dixerint. *B. Hieronymus libr. 1. adversus Jovinianum hunc*, ut Græci, Θεῶν, ita ipse *divinum, profundum* vocat, qui a juvenilibus ingeniis intelligi nequeat. Artificium Orationi à Dialogis, quibus post Zenonem Eleatem, primus usus est, accedit. Stylus ejus etsi elegans satis, non tamen Philosophiæ convenit: quia multum gaudet Metaphoris, iisque non verecundis, sed audacibus & plane pœticis atque Ποητικαῖς. Ad philosophandum dictio propria & perspicua magis idonea est, qualis Aristotelis & Theophrasti est. Platonis ad poeticam prope dictionem accedere, Aristoteles & Cicero in *Bruto* judicant. De cætero Platonis Philosophia Patribus primitivæ Ecclesiæ pluris æstimata fuit, quam Aristotelis. Quia Plato agnovit unum

esse Deum summum opificem universi.
V. Augustin. l. XI. de C. D. c. 8. 9. & 11.
 idem & mundum cœpisse arbitratus est,
 cum Aristoteles ejus æternitatem statu-
 isset. Qvanquam in eo erravit Plato,
 quod ex materia cœterna Deum fabri-
 casse mundum docuerit; quam ob
 causam Deum non ποιητὴν, factorem,
 sed δημιουργὸν fabricatorem dixit. Ope-
 ra ejus cum Marsilii Ficini commenta-
 rio Francofurti 1602. impressa sunt.

S. 4.

Platonis Philosophiam ex Græcis
 professi sunt *Philo Judæus, Plotinus, Jam-
 blichus, Porphyrius, Proclus, Maxi-
 mus Tyrius, Alcinous.* Philonis Græ-
 ce satis docti opera habemus Græce &
 Latine edita. *Plotinus* LIV. libros re-
 liquit in Enneades divisos. *Porphyri-
 us, Plotini* discipulus, supra a nobis de-
 scriptus fuit. *Jamblichus* Porphyrii
 discipulus Constantini M. ævo floruit.
 Cujus de vita Pythagoræ volumen &
 duas orationes protrepticas habemus.

Pro-

Proclus Lycius fuit; Extant sex ejus libri de Theologia Platonica, & supersunt commentarii in Timæum & libros de Republica: Christianis infestus fuit. *Maximus Tyrius* elegantes sermones de variis rebus composuit. *Alcinous* Epitomen philosophiæ Platoniciæ confecit, quam *Ficinus* Latine vertit.

S. 5.

Peripateticorum princeps & Platonis discipulus, qui fræno opus habuit, *Aristoteles* fuit. Hic Platonem postquam viginti annos audivisset, scholas aperuit philosophicas, in quibus, non ut poetæ veteres, mythica philosophia, nec symbolica, ut Pythagoras & sæpe etiam Plato; sed aperta & perspicua, quæ proprietate gaudeat verborum, usus est. Μεθόδωρος etiam fuit cæteris, cum omnia pro seculi istius genio, accuratius definire, dividere ac pertractare studuerit. Quapropter Cicero eundem l. V. de Finibus.

l. 1. Tuscul. & 1. de divinat. Augustinus de C. D. *l. VIII. c. 12.* prolixè laudant.

§. 6.

Libri ejus alii sunt ἀνομαλικοί, alii ἐξωτεροί. In his τὸ ὅτι pingviori Minerva docebat; in illis accurate omnia, privatis quasi discipulis demonstrabat. *V. Gellium l. XX. c. 4. Clem. Alex. l. V. 59ματ.* Acroamaticos explicabat mane inambulando; Exotericos vesperi tradebat. Genus dicendi, quod amavit, strictius est; quippe philosophiæ magis accommodatum. Hanc ob causam figuras & tropos rarius sectatur, rerum & sententiarum brevitate usus. Ex interpretibus ejus optimus censetur *Alexander Aphrodisiensis*, qui Aristotelis sententiam presse sequitur. *Simplicius & Ammonius* non pari studio eundem interpretati sunt.

§. 7.

Editiones Aristotelis quinque prostant; Latina *Gemusai*, *Basilea 1548.*
in

in fol. Latina *Prosperi Cyriaci*, Basil. 1563. fol. Græco-Latina *If. Casauboni*, Colonix Allobrog. fol. Græco-Latina *Guilielmi Duwallii*, Parisiis 1654. Græca, cum additamentis quibusdam Theophrasti, Alexandri, Casii, Sotionis, Athenæi, Polemonis, Adamantii, Melampodis, opera & studio *Frid. Sylburgii Veterensis*, Francofurti in 4to. 1587.

§. 8.

Editio *Prosperi Cyriaci*, ut recentior est, quam *Gemusæi*, sic auctior quoque. Quid in ipso textu accesserit, disci potest ex collatione: ubi & hoc memorandum, libellum de *inundatione Nili* ne in *Casauboni* quidem editione comparere. Ac testatur *Cyriacus* in dedicatione partis quartæ, eum in pervulgatis Græcis operibus philosophi non reperiri. Eadem *Cyriaci* editio versiones propemodum omnes (paucissimas enim excipere licet,) mutavit. Præterea copiosior est, adjectis passim

diagrammaticis, seu figuris mathematicis. Libros etiam quosdam a Gemuſæo non diviſos, in capita dividit. De cætero quæ ipſi acceſſerint, ex collatione & inſpectione ejusdem videre eſt.

§. 9.

Catalogus tractationum novarum, quos *Guil. Du-Vallius*, auctor Synopſeos, noviffimæ editioni addidit, & propædiam novam partim, partim appendices novas ideo appellavit, quod prioribus deſint editionibus, ut, (1.) Propædia nova ad Philoſophiam, ſive Appendix ad Apparatum, in duas columnas diſtributa: de temperamento ad philoſophandum idoneo. (2.) Appendix nova ad Anthologiam anatomicam de ſtatu Ariſtocratico, ſive Ariſtocratia humani corporis. (3.) Appendix nova ad libr. I. Politic. Ariſtotelis, quæſtiunculas ſive diſquiſitiones complectens ſelectiores. (4.) Appendix nova ab libr. II. Politic. quæſtiones complectens ſelectiores. (5.) Ap-

Appendix nova ad libr. III. & IV. Polit. item alia, ad reliquos libros Polit. (6.) Appendix nova ad sectionem XI. Problem. Aristotelis, sive de Voce, ut ad Medicinam pertinet *ἡ διάγραμμα ἰατρολογικόν*. (7.) Præfatio ad Phytologiam. (8.) Præfatio parænetica ad Phytologiam. (9.) compendium Phytologicum, sive doctrina de plantis. (10.) Lexicon sive vocabularium Phytologicum. (11.) *ἐπιμετρῶν*, sive Actuarium ad Synopsin, notas exponens selectiores.

§. 10.

Aristoteli successit *Theophrastus* Ereseus, alias Tyrtamus vocatus, v. *Strabon. l. XIII.* qui ob divinam facundiam bis mille auditores habuisse dicitur Lærtio & Hesychio. Libellum ejus de *characteribus morum* a Casaubono editum H. Grotius aureum vocat; & sane lectu dignissimus est. Quam ob causam etiam illum mea opera recusum, publice explicare non ita pridem ope-

ræ pretium duxi. Opera Theophrasti
Lugd. 1613. excusa prostant,

II.

Post sectam Peripateticam Stoica
celebris inter Græcos, cujus auctor Ze-
no Citticus, *σοκρῆς αἰδέσεως ἀρχηγέ-
της*; confer *A. Gellium l. XVII. c. 15.*
Hujus scripta cum non supersint ampli-
us, *Epietetus* in Enchiridio, *Simplicius*
in Scholiis, & qui hoc copiosior est,
Arrianus, qui dissertationes Epicteto
habitas collegit, omnino legendi sunt:
in quibus & graves sententiæ & egregia
præcepta moralia continentur. Ama-
vit hanc sectam *M. Antonius* impera-
tor, cujus libros τὰ εἰς ἑαυτὸν inscri-
ptos, *Mericus Casanbonus* & *Gattacker-
rus* notis illustratos ediderunt. *Cle-
mens Alexandrinus* non dissimulat, se
Stoicæ Philosophiæ addictum fuisse.
Inter recentiores Scriptores *Justus Li-
psius* hanc philosophiam in deliciis ha-
buit. *V. ejus introductionem.*

§. 12.

Inter Philosophos Græcos, & quidem Pyrrhonicos, excellit *Sextus Empiricus*, qui sectæ hujus placita in suis adversus Mathematicos & Hypotyposeon libris erudite tractat. Opera ejus anno XX. hujus seculi Aureliæ excusa sunt cum vita ejus. Henricus Stephanus Latine vertit & notas adjecit, quæ Parisiis & Antverpiæ, nec non Genevæ anno 1621. prodire. Formula ejus Pyrrhonica fuit: ἢ μάλλον τῆτο, ἢ ἐκείνο, non magis hoc, quam illud; item, ἢ δὲν ὁρίζω, nihil definitio. Similiter σκεπτόμεν & διατελῶ considerans persevero, vel, παντὶ λόγῳ λόγῳ ἴσῳ & ἀντικείμεται, omnirationi ratio opposita reperitur. Hæc suspensio judicii appellabatur ἀρρηψία, quia neque in hanc, neque in illam partem, vergebat sententia, item, ἀφασία, quia nihil dicebatur. Aristoteles apud Eusebium l. XIV. Preparat. Evangel. simili modo refert, eos dixisse de unaquaque

re:

re: ὅτι ἔ' μᾶλλον ἔστιν, ἢ ὄσα ἔστιν, ἢ
καί ἔστι. καὶ ὄσα ἔστιν, ἔ' ὄσα ἔστιν,
i. e. *Non magis est, quam non est, item,
Est, Non est, Neque non est.* Ex qui-
bus vocibus adparet, hanc sectam Chri-
stianæ religioni valde contrariam
fuisse.

§. 13.

Huc referri merentur alii Philoso-
phi, & ex parte rhetores Græci non
minus clari, quibus adhuc uti possumus;
ut, *Palephatus, Euclides, Demerrius
Phalereus, Archimedes, Hipparchus,
Theodosius Tripolites, Apollonius Dysco-
los, Aristides Sophista, Alexander
Aphrodisiensis, Libanius Sophista.*

§. 14.

*Palephatus, Parius περὶ τῶν ἀπί-
στον ἱστοριῶν, de historiis incredilibus
elegantem libellum composuit; quo
ostenditur, ut Poëtæ historias in fabu-
las commutaverint. Edidit illum
Cornelius Tollius anno 1650. & Marti-*

nii

nus Brunnerus, Professor Upsalienſis clariffimus.

§. 15.

Euclides non Megarenſis, ſed Ægyptiacus, Geometra & Mathematicus inſignis. Græce cum Scholiis Procli anno 1553. Baſileæ prodiit. Vid. Voſſium de ſcientiis Mathematicis cap. XV.

§. 16.

Demetrius Phaleræus, diſcipulus Theophraſti, libellum περί ἐπιτομῆς, de elocutione elaboravit elegantiffimū, qui Oxonii cum Tiberio Rhetore, Anonymo Sophiſta & Severo Alexandrino, Græce & Latine anno 1676. imprefſus fuit.

§. 17.

Archimedes de Sphæra & Cylyndro, de dimenſione circuli, de arenæ numero & ſimilibus Græce ſcripſit. Primus in Germania Hervagius eum excudi curavit Baſileæ anno 1544. Præſtantiam

am hujus scriptoris commendat *Vossius*
de scient. Mathemat. c. 16. §. 2.

§. 18.

Hipparchus celebris ante natum
 Christum Astronomus: Cujus in Ara-
 ti Eudoxi phænomena libros XII. & li-
 brum asterismorum, *Petrus Victorius*
 Florentiæ Gr. & Lat. anno 1567. edi-
 dit. Sed *Dionysius Petavius* eum to-
 mo III. de Doctrina Temporum infe-
 ruit.

§. 19.

Nec prætereundus hic est *Hierocles*,
 Philosophus insignis, qui in Aurea Py-
 thagoreorum carmina commentarios
 Græcos adornavit, quos *Joannes Cur-
 terius* Latine interpretatus est. Deinde
 etiam de *Providentia & Fato* commen-
 tarium scripsit, quem cum ejusdem
 Fragmentis & Lili Gyraldi interpreta-
 tione symbolorum Pythagoræ, notis-
 que Merici Casauboni ad commenta-
 rium Hieroclis in aurea carmina, *Jo-
 annes Pearsonius* Londini anno 1673.
 addi-

additis Prolegomenis eruditis, publicari curavit.

§. 20.

His jungemus *Historia Poëtica scriptores antiquos Græcos*, ut *Apollodorum Atheniensem*, qui Bibliothecam composuit ad fabulas Poetarum intelligendas utilem; *Cononem*, qui *Διηγήσεις* seu Narrationes quinquaginta elaboravit; *Ptolomæum Hephestionem*, qui *περὶ τῆς εἰς πολυμαθίαν καινῆς ἰσχυρίας λόγος* z. h. e. *Nova ad variam eruditionem historiae libros VII.* scripsit; *Parthenium Nicaënses* *περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων* vel de *amatoris Affectionibus* librum reliquit; Et *Antonium Libanem* *μεταμορφώσεων συναγωγὴν*, seu *Transformationum Synagogem*. Hos inquam auctores doctissimus Anglus *Thomas Gale* cum notis anno 1675. Parisiis publicavit.

§. 21.

Referemus etiam ad *Philosophos Medicorum Græcorum Principes*; quia *Medicina*

dicina olim Philosophiæ pars fuit. Sunt autem illi *Hippocrates Cons.* & *Galenus*; ille ante Christum natum quinto seculo floruit, & dialecto Jonica usus, libros de re mediæ præstantissimos scripsit. Opera ejus conjunctim Græce & Latine Venetiis anno 1588. cum notis Hieronymi Mercurialis, & non ita pridem Parisiis edita fuerunt. Hic vero (*Galenus*) seculo post Christum natum primo vixit. Libri ejus Basileæ anno 1538. Græce quinque tomis distincti, & Venetiis Latine anno 1625. in septem classes distincti, lucem aspexerunt, & artis philosophicæ & eruditionis penû habentur, etiam in rebus non medicis. *Labbeus* Elogium Galeni edidit.

§. 22.

Eodem hoc seculo medici & alii Græci inclaruerunt, ut *Trallianus*, *Aretæus Cappadox.* v. *Henrici Stephani* opus, cui titulus, *Medicæ artis principes, post Hippocratem & Galenum*, anno 1567. impressum.

§. 23.

§. 23.

Possunt etiam philosophis Græcis, aut historicis accenseri Gramm. Græci, qui vel Gramm. vel Lexica scripserunt; ut *Apollonius Alexandrinus*, cujus de *Syntaxi*, seu *constructione orationis* libri IV. extant. Friderici Sylburgii opera, cui Procli Christomathia Grammatica sub- juncta est, Francofurti anno 1590. apud Wechelios excusa. *Julius Pollux*, Nau- crattia Grammaticus sub Imperatore Commodo clarus, *Onomasticon* scripsit Græcum, quod *Bæclerus* opus eru- ditissimum & incomparabile vocat. Quia non tantum vocabula, sed & va- rias res ad philosophiam pertinentes, explicat.

§. 24.

Non minori laude ornatur *Hesychius Grammaticus*, If. Casaubono judice in Athenæum, Glossographorum longe princeps: Et in Epist. 49. omnium ve- terum criticorum, quos habemus ho- die, longe, si quid judico, ait, doctissi-
mus

mus & serio Græcantibus apprime utilis. Multas dictiones N. Tti explicat, ex quo colligitur, fuisse Christianum. *Flacius Illyricus* Nazianzeni auditorem ac discipulum in Catal. Test. verit. vocat.

§. 25.

Suidas seculo post Christum N. sexto clarus, vel, ut alii malunt, seculo undecimo temporibus Alexii Comneni, quod ex voce, quam explicat, *Αἰών* apparet, Lexicon seu opus historiarum variarum conscripsit, in quo plurima fragmenta scriptorum amissa exhibet, etiam cum nomina non citantur. *Æmilius Portus*, Francisci filius, Græcum textum multis locis emendavit, obscura explicuit & Latine interpretatus est, *Vossius* quidem non admodum præclare de eo sentit; cum virum nullius iudicii, doctrinæ autem mediocris vocat l. 2. de *Histor. Gr. c. 26.* sed tamen usum præstat in Græcitate studio. *Is. Casaubonus* in Notis ad *Diogenem Laërtium*,
illud

illud multis mendis scatere arguit, quæ
a Porto non fuisse observata, ipse mira-
tur.

§. 26.

Non omittendus heic est *Harpocra-
tion Valerius*, Rhetor Alexandrinus;
qui, ut *Philippus Jacobus Mauffacus*
habet, Veri imperatoris præceptor fu-
it, & *Lexicon decem Oratorum Græciæ*
posteritati reliquit, collectis in unum
præcipuis eorum loquendi generibus.
Quod *Nicolaus Blancardus* Leidensis
Latine vertit; *Philippus autem Jaco-
bus Mauffacus* & *Heinricus Valesius*,
notas & Animadversiones adjecerunt.
Prodiit nuper Lugduni Batavorum an-
no 1683. *Glossaria veterum Philoxeni
Placidi &c. Lugduni excusa pro-
stant.*

CAP.

De Theologis Græcis ac
Patribus Christianæ Eccle-
siæ.

§. 1.

INter Theologos Græcos, ante omnia, se nobis offerunt viri Θεότιμοι in N. Fœderis voluminibus nominati: Primo IV. Evangelistæ; deinde Actus Apostolici; tum XIV. Epistolæ Paulinæ; inde Epistolæ Catholicæ, denique Apocalypsis Johannis. Primus Evangelium scripsit *Mattheus*, quod ex Ebraico idiomate in Græcum sermonem, vel ab Apostolo, vel Apostolico viro translatum fuisse, multi credunt. *Marcus* inde, *Lucas* & *Johannes* eandem historiam divino instinctu composuerunt. Quod alibi fusius declaravimus.

§. 2.

Inter scriptores Ecclesiasticos ac Patres, qui a reverentia ita appellari solent,

lent, Primo occurrit *Ignatius*, *Episcopus & Martyr*, cujus *Epistolæ* a Nicolao Vedelio, Genevæ, Usserio Armachano in Anglia, & Is. Vossio, in Belgio editæ prostant. Huic jungimus antiqvissimos duos Apologetas, *Justinum Martyrem*, & *Athenagoram* ab Heinrico Stephano, & deinde Sylburgio Græce & Latine, nuperqve nostra cura denuo editos.

S. 3.

Quia v. in historia Ecclesiastica, ex instituto cum de Græcis, tum de Latinis Scriptoribus Ecclesiasticis egimus; heic solum nomina Patrum Græcorum & quidem antiqvorum indicabimus reliqvorum. Sunt autem illi, qvorum scripta adhuc maximam partem extant, præcipui, *Justinus Martyr*, *Athenagoras*, *Theophilus Antiochenus*, *Tatianus*, qui adversus gentiles scripsere; *Hermias Philosophus* orationem, qua gentiles philosophos exagitat, reliquit: *Hippolytus*, cujus demonstratio de Antichristo

K

sto

sto Marquardi Goudii opera prodiit; *Clemens Alexandrinus* in Theologia universalis adversus gentiles scriptor, omnigena eruditione imbutus, cujus opera *Heinsius* edidit; *Origenes Adamantius*, plurima quidem scripsit; sed quæ supersunt, 2. tomis continentur. *Petr. Daniel Huetius* nuper commentaria ejusdem in S. Scripturas publicavit, præfixa historia de Origene & ejus scriptis. *Gregorius Thaumaturgus* Expositionem fidei & alia scripsit, quæ a D. Gerardo Vossio Moguntia edita sunt; *Methodius* Parisiis prodiit. *Eusebius*, cujus historia Ecclesiastica ab *Heinrico Valeſio* memorabilibus notis illustrata, jam supra laudata fuit. Præterea vero scripsit *Preparationis Evangelicæ & Demonstrationis* utilissima opera pro veritate Christianæ religionis, contra ethnicos, quæ post Roberti Stephani Græcam editionem, cum versione nova Vignierii, edita sunt Parisiis Græcæ & Latine. *Chronicon* ejus a Josepho Scaligero

ligero animadversionibus illustratum est. *Apollinarium Methaphrasten* Psalmorum supra memoravi. *Epiphanius* Græce & Latine a Dionysio Petavio Parisiis editus, antiquitatis Ecclesiasticæ studiosis inprimis necessarius est. *Basiliius Magnus* Ponticus Græce & Latine Parisiis prodiit, præstat magnifica eloquentia. *Gregorius Nazianzenus*, Basilii conjunctissimus olim commilito, Græce & Latine Parisiis cum Nicetæ & Billii notis editus, sublimi dicendi genere, quæ prosa, quæ versa oratione utitur. *Athanasius* Græce & Latine cum interpretatione Petri Nannii, ex officina Commeliniana prodiit, qui malleus hæreticorum, inprimis Ariætorum, audit. *Evagrius* inter historicos Ecclesiasticos memoratus, Græce & Latine a Christophoro Sonio Genevæ, & nuper ab Henrico Valesio Parisiis editus est. *Amphilochius* Græce & Latine Parisiis excusus est. *Macarius Senior*, Ægyptius Monachus, Græce

& Latine Parisiis anno 1638. editus. *Johannes Chrysoſtomus*, profluente eloquentia ſuavis & efficax, Homiliaſtes melior, quam exegetes, octo tomis Græce & Latine Parisiis prodiit. *Cyrillus Hieroſolymitanus*, qui Catecheſes ſcripſit, Græce & Latine Parisiis excuſus eſt. *Philoforgii Epitome hiftoriæ Eccleſiaſticæ*, a Jacobo Gothofredo Græce & Latine edita fuit Genevæ. *Cyrillus Alexandrinus*, gravis & eruditus Theologus, Parisiis anno 1605. Græce & Latine prodiit. *Socrates & Sozomenus*, hiftorici Eccleſiaſtici, ab Henrico Valeſio cum Commentariis eruditis divulgati ſunt Parisiis, & Møguntia nuper recuſi; *Syneſii* diſerti & eruditi viri opera Græce & Latine Dionyſius Petavius edidit Parisiis: *Theodoretii* opera, exquiſita eruditione & eloquentia referta, Parisiis IV. tomis edita ſunt. *Euſebii Emefeſii* Homiliae Parisiis anno 1575. prodierunt. *Iſidorus Peluſiota* a Conr. Rittershuſio & Andr. Schotto Græce

Græce & Latine Parisiis editus, multa scripturæ loca satis feliciter interpretatus est. *S. Maximus confessor*, Theologus & Philosophus insignis, multa ad Theologiam asceticam utilia tradens, Parisiis anno 1676. a Fr. Combesio editus prostat, *S. Dionysii Areopagite Opera* cum Scholiis S. Maximi & Paraphrasi Pachymeræ, a Balth. Corderio cum interpretatione & notis illustrata, Antverpiæ anno 1633. prodierunt. De quo eruditorum judicia passim leguntur annotata. *Nemesii Philosophi & Episcopi de Natura hominis* liber egregius cum annotationibus viri eruditissimi, Oxonii anno 1671. typis exscriptus prostat. *Nili Monachi opera* Græce & Latine Romæ excusa sunt. *Æneæ Gazæi Theophrastus*, a Barthio cum notis emissus apud nos prostat. *Agapetus* Diaconus Francofurti & alibi cum notis variis impressus est. *Johannes Scholasticus*, Presbyter Antiochenus Canones Græcos collegit.

Vid. *Justelli Canones Ecclesie Græcæ*. *Procopii Gazæi* opera Parisiis Græce anno 1543. prodierunt. *Theodorus Anagnostes* inter Scriptores Byzantinos, qui Parisiis editi sunt, invenitur. *Theophylactus Simocatta* aut *Simocattus*, Græce & Latine Ingolstadii in quarto prodiit. *Chronicon Alexandrinum* Matthæus Raderus Græce & Latine publicavit; Vocatur & *Festi Siculi* opus. *Photii* Bibliotheca opus eruditionis variæ & raræ ab Höschelio primum, deinde ab Andrea Schotto Græce & Latine editum. *Theophylacti* Episcopi Bulgariae opera, Parisiis & Londini Græce & Latine edita sunt. *Oecumenii* Græci Patris commentaria in Acta Apostolorum, Epistolas Paulinas & Catholicas omnes, cum *Arethæ Casarea Cappadociae Episcopi* Explanationibus in Apocalypsin, Fed. Morellus Parisiis anno 1630. publicavit. Hi sunt celebriores inter Græcos Patres. Omnes enim, quorum monumenta vel

vel fragmenta collecta prostant, recensere hic, nostri instituti ratio prohibet.

§. 4.

Possunt his etiam addi *Catena Græcorum Patrum*, qui in libros quosdam Biblicos commentarios scripserunt: ut in Lucam, Balthas. Corderii ex officina Plantiniana Antverp. 1628. item in Johannem ejusdem Corderii opera; ibidem 1630. in Jobum, opera Patricii Junii, Londini 1637. &c. Usus etiam tam Ecclesiasticæ quam antiquitatis cultoribus, præstare possunt *Juris Græco - Romani tam Canonici quam civilis*, tomi duo, a Johanne Leunclavio Francofurti anno 1596. publicati.

§. 5.

Extant quoque LX. libri *Βασιλικῶν*, i. e. universi *Juris Romani*, auctoritate Principum Rom. in Græcam linguam traducti: Ex quibus *Eclogam* seu *Synopsin* Johannes Leunclavius fecit, &

Basileæ anno 1575. edidit. Sed integrum opus βασιλικῶν *Carolus Annibal Fabrotus* cum versione Latina divulgavit; quod jurisprudentiæ cultoribus, sed Græce doctis, commendamus.

* * *

Et hos, ex Græcis scriptoribus, jam recensuisse sufficiat.

CAP. VI.

De Studio Oratorio.

S. I.

Eloquentiæ studium etsi vulgo in Scholis trivialibus tractari solet; paucos tamen in illis adolescentes inuenias, qui isti excolendo sunt idonei. Requirit enim animum multa lectione imbutum & varia rerum notitia instructum. Quod *Cicero* suo exemplo in *Bruto* confirmat, referens, se, paulo ante, quam primam causam publice diceret, tum plane adultum, cum dies ac noctes in omni doctrinarum meditatione

one versaretur, Stoico Diodoro dedisse operam, a quo cum aliis in rebus, tum studiosissime in Dialectica exercitum fuisse. Confer *Richerii Icon. Anim. c. V.*

S. 2.

Et notum est, doctrinas, quibus oratorem instructum esse oportet, in paucis Scholis, quo decet modo, tradi posse. Esto enim, in cætu Scholastico tres quatuorve esse, qui ea eruditione ac judicio pollent, quibus orationibus componendis opus est; præceptores tamen, qui omnes simul in hac arte erudire laborant, his solis, qui idonei sunt, vacare nequeunt; nisi forte privata id opera fiat. Si autem Latini & Græci sermonis facultatem in Scholis ante sibi compararunt adolescentes, in Academiis, ubi universæ artes & scientiæ traduntur, etiam hanc artem excolere, pro vitæ & fortunæ conditione, debent.

K 5

S. 3.

S. 3.

Sed quæstio hic movetur, an ingenio magis & exercitatione; an vero præceptis oratoris comparetur eloquentia? *Sextus Philosophus libr. II. adversus discipl. quæ ante Philosophiam discuntur*, prius quæstionis membrum confirmare nititur; tum eo, quod multi, qui nunquam didicere Rhetoricen, Oratoria facultate præstiterunt; quomodo inter alios, Demadem ex remige repente oratorem factum, ait: tum item, quod plurimi, qui omnia artis præcepta didicerant, cum ad forum ac judicia ventum esset, plane fuerunt inepti ac elingves. Hanc Sexti opinionem, tanquam *κωφεῖαν δόξαν* sequitur *Rolandus Maresius libr. II. Epist. Philolog. Epist. LI.* ita enim scribit ad J. Baptistam Persum Moncampium: *cum nuper Demosthenis Olynthiacas orationes legerem, verum esse comperi, quod Quintilianus scripsit, pectus esse, quod disertum facit, & vim mentis. Ille enim*

nim

nim oratorum omnium longe princeps,
 ac pene lex orandi ab eodem Quintilia-
 no dictus, tamen in illis orationibus non
 multam artem adhibuisse videtur: in
 quibus tantum summa prudentia homi-
 nis πολιτικῆς ubiqve exitet. Nihil in-
 solens aut ineptum, sed omnia sana &
 sincera, (quæ Atticorum est virtus præci-
 pua, ut ait Cicero) & ex ingenio, ac ju-
 dicio magis, quam ex arte oratoria pro-
 venientia. Nam de sermone nihil dico,
 quod est solum, & quasi fundamentum
 eloquentiæ, quæ in eo est vere Atticus, &
 ita elaboratus, ut singulorum verborum
 pondera dictus sit examinare. Quod
 vero non arte & scientia, sed longe ma-
 gis facultate & meditatione eloquentia
 contineatur, summi etiam oratores in ea
 sententia fuerunt, Lysias & Æschines,
 qui cum Rhodiis exularet rogatus a Rho-
 diis, ut eos artem dicendi doceret, nega-
 vit se eam scire. Antonius etiam inter
 oratores Romanos præcipuus, nullum esse
 artificium dicendi, passim apud Cicero-

nem in libris de Oratore affirmat; præsertim cum nemo artis scriptor, ne mediocriter quidem disertus fuerit, eloquentissimi autem innumerabiles extiterint, qui nec ista didicissent, nec scire curassent. Paucis interjectis pergit: Itaque ut quis disertus evadat, non multum, meo iudicio, in istis Rhetoricæ præceptis, quæ sunt infinita, se torquet. Sed cum erit communi illa eruditione imbutus, quæ in artibus ingenuis consistit, & Philosophiam præcipue moralem attigerit, quas Socraticas chartas appellat Horatius, tum demum frequenter se in dicendo & scribendo exerceat. Exercitatio enim, quod potentissimum discendi genus vocat Quintilianus, sine multis præceptis aliquem eloquentiæ usum afferret ei, modo indolem habeat, & naturam ad eam idoneam, quæ præcipue hic multum valet. Iudicium etiam, quod idem Horatius recte scribendi principium & fontem esse dixit, non parum corroborabit. Sed magno cum iudicio priscorum

om-

oratorum libri sunt evolvendi, & præcipue Philosophorum commentarii legendi. Prædictus enim Cicero fatetur, se oratorem, si modo sit, aut quicumque sit, non ex Rhetorum officinis, sed ex Academiæ spatii extitisse, &c.

S. 4.

Verum enim vero, ut ut quibusdam natura copiam facultatemque dicendi largita est; tamen ea vis non omnibus, qui verba ad populum facere aliquando debent, concessa est. Deinde ars vel præcepta oratoria juvant naturam, magisque reddunt disertum ingenio jam facundo præditum, dum altera alterius opem poscit. Quod Isocrates olim contra Sophistas jam observavit: αἱ μὲν δυνάμεις καὶ τῶν λόγων, καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀπάντων ἐν τοῖς εὐφύεσιν ἐξίνονται, καὶ τοῖς περὶ τὰς ἐμπειρίας γυμνασμένοις. ἡ δὲ παιδείσις τὰς μὲν τοιάτῃς τεχνικωτέρας, καὶ πρὸς τὸ ζῆν εὐπωρωτέρας ἐποίησεν. Nam præstantia & orationis, & rerum

aliarum omnium, in naturali quadam vi consistit, etiam in iis, qui circa experientiam versati sunt. Doctrina autem institutio eos artificiosiores & ad vivendum feliciores reddidit. Nempe præcepta in quavis arte homines magis certos reddunt, ne impingant facile, juxta senarium illum antiquum:

Διπλῶν βλέπουσιν οἱ μαθόντες
γράμματα.

Qui literas didicere, bis tanto vident.

In eo tamen facile consenserim *Maresio*, non multis præceptis defatiganda esse ingenia, sed usum statim & exercitationem accedere debere. Nam juxta *Ovid. l. 2. de Arte*:

Solus & artifices, qui facit, usus
adest.

Vbi προοργανώματα, seu dicendi primordia vel elementa adolescentibus, *Fabius l. 1. c. 9.* rectissime commendat. De his è veteribus, *Theo & Aphthonius* scripsere; e junioribus *Joach. Camera-
tius*

rius, Petrus Nunneseus, Micralius, & alii, qui in Scholis trivialibus tractari debent.

S. 5.

Dato autem, aliquam artis culturam in hoc studio requiri, ulterius inquirendum venit; an veterum, h. e. Græcorum & Romanorum oratoria, nostris moribus & vitæ satis apta sit? Quod ego quidem simpliciter non affirmarim. Nam status populi Christiani, cujus major pars sub principibus vivit, quorum sub imperio non is usus eloquentiæ, qui olim apud Græcos & Romanos fuit. Hinc *Rolandus Marefius* existimat, ex tribus causarum generibus, quæ vulgo a rhetoribus assignantur, solum restare demonstrativum, quod nunc quidem usum aliquem habeat. *Quantum enim (ait) ad deliberativum attinet, in regnis, ubi omnia ex unius arbitrio pendent, princeps, si quid in deliberationem veniat, proceres suos, aut consiliarios sententiam rogat,*

rogat, quam breviter, & sine ornatu unusquisque dicit: & in illis magis prudentiam, quam facultatem dicendi requirit. Quantum ad iudiciale; cum criminum capitalium accusationes & defensiones, in quibus olim eloquentia maxime vires exerebat suas, nunc per advocatos non peragantur, & in civilibus controversiis affectus movere composita oratione, longoque proœmio, aut peroratione uti non concedatur, minimum quoque loci huic generi relinquitur. Solum igitur (pergit) ἐπιδείξιον, sic dictum ab ostentatione, quod etiamnum aliquando usurpetur in panegyricis, qui ex variis occasionibus dicantur ut legationis, inaugurationis, aut diei sancto alicui consecrati causa, cum martyris generosi, aut pii doctique antistitis memoria in Ecclesia celebratur: quibus locis eloquentiæ vela laxare licet. Hæc Maresius Epist. Philolog. l. II. Ep. 46.

§. 6.

Enimvero, ut ut genus dicendi *de-
libe-*

liberativum & judiciale, non per omnia, ad nostros mores ac vitam quadraret; tamen locum utriusque adhuc esse, ideo negare nolim, quod principum ministri, ut cancellarii & legati, sapius hoc aut illud negotium suadere aut dissuadere jubeantur. Quod si artem dicendi non ignorant, multo felicius præstabunt, quam si illius sint rudes. Et quoties accidit, ut legatos reum aliquem defendere oporteat? Quod absque arte in genere judiciali ostensa commode fieri nequit. Quis etiam neget? in foro etiamnum aliquem patere eloquentiæ campum; etsi inter rabulas pauci sint, qui hunc ingrediantur. Itaque veterum oratoriam non repudiandam, sed moribus nostris magis adaptandam svaserim. Id quod *Christoph Schraderus* in *Academia Julia* Eloquentiæ non ita pridem professor clarissimus, in *Hypothes. Orator. c. Joh. Sleidani historia* desumptis, molitus est. Sed cum hunc modum, sine regulis nostræ

stræ vitæ generibus accommodatis, non æque facile juvenes addiscere queant, utilissimam hac in parte operam insumsit clarissimus, & a multis annis mihi amicissimus vir, *Christianus Weisus*, qui ante tres annos *Institutiones Oratorias*, ad *praxin hodierni seculi accommodatas* publicavit. Quibus, studiosæ juventuti, viam ad eloquentiam Scholasticam, Politicam & Ecclesiasticam præivit. Iis jungi possunt *Vossii* institut. Rhetor. & *Nicolai Caussini libri de Eloqventia Sacra & Profana*. Quia vero in Germania, extra Scholas, raro latinæ orationes haberi solent; adparet, præcepta jam laudata eloquentiæ Germanicæ parandæ adhiberi etiam debere, confer hic laudati modo *Weisii Politischen Redner*.

§. 7.

Maximi usus in vita jam oratoria ecclesiastica esse videtur, cui ut cum *Weisio nostro* loquamur, dimidia studiosorum pars, suam addicere operam solet.

solet. Hanc aliqui paucis, aliqui pluribus includunt præceptis, quæ hic recensere nostri instituti non est. Id tamen quivis sanæ mentis admiserit, perverso multos impetu rapi ad hoc studium, cum nulla eruditione theologica ante fuerint imbuti. Quod cacoëthes nuper venerandus socer meus, D. Spenerus, in *Prolegomenis Tab. Hodosoph. Dannhaw.* rectissime inter impedimenta studii theologici retulit. Nam, si quis in doctrina Christiana ex sacris literis bene eruditus fuit, iudicioque logico pollet, prolixis oratoriæ artis præceptis opus non habet; etsi plane ejus expertem esse non decet. Judice enim doctissimo *Rolando Maresio, e suggesta sacro conciones magis sermonis simplicitas cum vitæ dignitate & probitate conjuncta, quam Oratoria facultas commendat, & ad persuadendum efficaces reddit: nec meo iudicio quidquam putidius esse potest, quam de rebus sacris declamatorio more differere. v. Mares. l. 1. Epist.*

Epist. Phil. Ep. XI. In aliis quidem (item Marefii verba ex Epist. XLVI. libr. II. recito) sacris concionibus, in quibus sublimia nostræ religionis mysteria declarantur, aut populus a vitiis deterretur & ad sanctitatem morum sectandam accenditur, nescio quomodo subputidum videtur, & minus conveniens, eloquentiam affectare: cum in iis simplex & facilis Oratio, modo sit gravis, cum integritate concionantis conjuncta, magis ad animos hominum commovendos valeat, quam ulla ars aut facultas dicendi. Unde etiam apud Græcos ὀμιλιῶν nomen retinent, quod sint quasi familiares cum populo colloquutiones. Atque ita etiam B. Lutherum, & alios pios doctores sensisse, variis, si opus foret, testimoniis comprobari posset.

CAP. VII.
De Philologia Sacra.

§. I.

Differuimus jam pro scopo nostro de *Philologia profana*: nunc ad sacram progrediemur, quam a *profana* sejungimus, tum ob lingvas & res, quas tractat, sacras, tum ob usum, quem in sacra theologia præstat.

§. 2.

Partes hujus tres constitui possunt: **PRIMA**, lingvarum, quibus sacer codex exaratus est, item idiotismorum lingvæ Hebraicæ & Græcæ notitiam complectitur: **SECUNDA**, historiam divisionis & partium sacri codicis, integritatis fontium Hebræorum, interpretationis, ac versionum ejus in alias lingvas, variantium in his lectionum, Cabbalæ & similium, quæ in doctis commentariis sacrae scripturæ passim annotari solent, continet: **TERTIA**, historiam rituum & ceremoniarum, quarum

quarum vel in sacris literis mentio, vel ad illas fit allusio, tractat.

§. 3.

Quod *lingvas* primum attinet *sacras*, duæ sunt præcipuæ, ante alias philologiæ hujus & sacrae Theologiæ cultori, cognitu necessariæ; *Hebræam* puta & *Græcam*, quibus V. & N. Testamentum exaratum est. Ad Hebræam aliqui referunt *Chaldeam*, quippe dialecto tantum ab illa differentem, & quæ etiam capita quædam in Daniele & Esra exarata sunt. Ad stylum Hebraicum intelligendum, post proprietatem dictionum ex lexicis petitam, *D. Salom. Glasii Philologia Sacra* adprime inservit. His subjungunt aliqui Syriacam, Arabicam, Samaritanam & alias orientales, quæ ob paraphrases & versiones Bibliorum *πολυγλώττων*, & Rabbino- rum lectionem utiles censentur. Sed illæ parem cum Hebræa necessitatem non habent. *Græcæ* tamen linguæ peritia omnino opus est, partim ad LXXviralem

lem V. Testamenti interpretationem, partim ad N. Testamenti stylum, qui a profana Græcitate indole in multis differt, rectius intelligendum. v. *B. Gerhardi Method. Stud. Theolog. c. 2. 3. 4.* *Thomæ Gatakeri Dissertat. de N. Testam. Stylo*, qua *Sebast. Pfocheni de Lingvæ Græc. N. Testamenti Puritate* sententiam examinat: *Dan. Heinsii Sac. Exercit. in N. Testam. Jo. Croii Sac. & Histor. observ. in N. Fædus, Salmasii de Hellenistica* commentar. *Jo. Vorstii Philolog. sac. & alios.*

S. 4.

In *lingvæ Hebraicæ studio*, si quis supra vulgus proficere gestit, adjungi debet *Chaldaicum, Rabbinicum, Masoreticum, & Talmudicum*: quanquam hoc sit paucorum, & non nisi memoria & ingenio valentium singulari.

S. 5.

Chaldaicum, non tantum ad *Danielis & Esræ lectionem*, sed maxime ad *Tar-*

Targumim sive paraphrases Chaldaicas intelligendas necessarium est. Quorum auctores præcipui sunt Onkelos & Jonathan: quorum ille quinque libros Mosis; hic Prophetas interpretatus est; Onkeli Paraphrasin Chaldaicam *Paulus Fagius* Latine vertit atque annotationibus illustravit. *Johannes Mercerus, Professor Regius*, Lutetiis duodecim Prophetas minores chaldaice, cum versione Latina & notis, Parisiis anno 1557. publicavit. vid. *Hottingeri Thesaur. Philolog. libr. 1. c. 3. sect. 1.*

§. 6.

Studium Rabbincum, non nisi fundamentis in Hebraica & Chaldaea lingua bene jactis, inchoandum, ac non sine præceptore perito tractandum est, qui commentatores Biblicos præcipue interpretari norit. conf. *Buxtorfii Bibliothec. Rabb.*

§. 7.

Inde ad *studium Masoreticum* progre-

grediendum, ut quid Hebræorum critica in versibus, vocibus & literis sacri codicis numerandis, & varietate ejus notanda, præsterit, sciatur. Hanc *Jo. Buxtorfius* in *Tiberiade*, sive commentario Masorethico triplici, historico, didactico, & Critico, & *Brianus Waltonus* in *Prolegom. Bibl. Polygl. c. VIII.* exposuerunt. Cui concordantiæ Hebraicæ ejusdem Buxtorffii jungendæ sunt, ut loca scripturæ in Masora sine libri mentione, adducta, inveniri queant.

S. 8.

Studium Talmudicum, quod difficilius est, ultimo loco tractari debet. Quid in eo contineatur, *J. Buxtorfius* in *tractatu de abbreviaturis Hebraicis* exponit. Illud vero duplex esse, constat; Hierosolymitanum & Babylo-
nicum; illud collegit R. Jochanan anno Chr. 230. quod Cracoviæ excusum est; Hoc (Babylo-
nicum) a diversis Rabbini-
L abso-

absolutum est. Utrique intelligendo Lexicon Chaldaico - Talmudico - Rabbinicum Buxtorffii inservit. Confer *Cass. Scioppii Diatribam de compendiosa & facili lingua Hebraeam & Chaldaeam condiscendi ratione.*

§. 9.

ALTERAM *Philologia sacræ partem* diximus *supra* §. 2. consistere in historia divisionis & partium codicis sacri, integritatis fontium, versionum &c. De his agunt *Hottingerus in Thesauro Philolog.* *Glassius in Philolog. sacr.* *Mayerus de Partitione s. cod.* *Petr. Dan. Huetius de interpretatione libr. 2.* & multi alii, qui ab his laudantur. Inter nostrates Theologos *B. D. Calovius in Critico sacro Biblico*, & qui adhuc Ecclesiæ *Evang. bono vivit, venerandus D. Kortboltus de variis Scriptura s. Editionibus*, tractatu *Kiloni edito.* His addi meretur *Briani Waltoni Apparatus Philolog. Bibliis Polyglottis tom. I.* præmissus, lectuque omnino dignissimus. *Cabalana*

balam *Reuchlinus* primum, post eum multi alii exposuerunt. v. *Hottingeri Thesaur. Philolog. l. i. c. 3. sect. 5.*

S. 10.

TERTIA pars sequitur, quam doctrinam rituum & ceremoniarum apud Hebræos imprimis usitatarum, completi affirmavimus. Huc pertinent scriptores, qui vel commentarios eruditos in sacrum codicem adornarunt, in *Poli Synopsi Biblior. Critic. allegati*; vel res Hebræorum ecclesiasticas & civiles tradiderunt: ut *Buxtorfius in Synagoga Judaica*, *Geierus de luctu Ebræorum*, *Carolus Sigonius de Republ. Hebr.* *Cornelius Bertramus de Politia judaica*, *Petr. Cuneus de Republ. Hebræorum*, *Petrus Galatinus de Arcanis Cathol. veritatis*, quæ ex libro *Martini Raymundi*, quam vocat, *Pugione fidei*, desumpta sunt, *Schickardus de jur. Regio*, cum celeberrimi nostri *D. Carpzovii Annotat. Seldenus de Dis Syris*, de *Synedriis*, de *jure N. & G. juxta disciplinam Ebræorum*,

L 2

rum,

rum, Dietericus in *Annotat. Bibl. Spenserus de LL. Ebraeorum Ritualibus*, & plures alii recentes scriptores passim obvi.

SECTIO VI.

De altiorum, quæ dicuntur, Facultatum Studiis.

CAP. I.

De Præparatione ad Studium Medicum.

§. 1.

Penitiores Physicæ & Matheseos cognitionem, ad studium hocce feliciter excolendum & absolvendum, requiri, ex iis, quæ supra de illis disciplinis disseruimus, constare potest.

§. 2.

Deinde cum principes medicorum Hippocrates & Galenus Græce scripserint, & vocabula artis medicæ, quibus vel morbos, vel medicamenta, vel res etiam unde illa præparantur, designari solent, pleraque Græcæ sint originis; ad-